N°. 54 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Zondag en Maandag 4 en 5 Maart.

Frankrijk.

Parijs, den 1sten Maart.

In den loop der discussien van de kamer van afgevaardigden op gisteren, over de zamenstelling der regtbanken van eersten aanleg, is er nog eene vrij levendige woordenwisseling ontstaan tusschen den heer *Michel* van Bourges en den minister van justitie *Barthe*. Bij de wet van 4 maart 1831 de bepaling aangenomen zijnde, dat de hoven van assises in plaats van bij vijf uit drie regters zouden bestaan, was bij het tegenwoordig ontwerp voorgesteld, om het getal regters in de regtbanken van [illegible] hoofdplaatsen der regterlijke verdeeling, van negen op zeven te brengen. Aangezien nu uit de regtbanken van eersten aanleg de assessors voor de hoven der assises gekozen worden, hing voor het herstel van eene gepaste verhouding, van de beslissing van het tegenwoordig voorstel des gouvernements ook de vraag af, of het getal der regters in de hoven van assises op drie leden behoorden bepaald te blijven of op vijf terug gebragt worden. De heer *Michel* liet zich in zijne rede met vrij veel hevigheid uit; van het eigenlijk onderwerp afwijkende, nam hij de verdediging der jury op zich, die door niemand aangevallen was, hield eene lofrede op de wet van 1831, welke de jury, volgens hem, op hare ware grondslagen had gevestigd, en tastte hij aan den anderen kant de wetten van september met hevigheid aan. Zijn doel was om door de verdediging van het ministerieel voorstel tegen de commissie van onderzoek, die zich voor de verwerping van hetzelve had verklaard, de wetten van september, waarbij men aan de regterlijke magt meerdere kracht heeft willen verleenen, te kunnen aanranden. De heer *Barthe* zag zich daardoor in eene moeijelijke gesteldheid geplaatst en verkoos zijn voorstel voor de vermindering der regters in de regtbanken van eersten aanleg te laten vallen, om de verdediging [illegible] op zich te nemen. De kamer [illegible] zich met eene kleine meerderheid voor het ministerieel voorstel. De overige artikelen der onderhavige wet werden daarna achtervolgelijk en het geheel ontwerp met 178 tegen 64 stemmen aangenomen.

Heden heeft de kamer van afgevaardigden zich met onderwerpen van plaatselijk belang bezig gehouden.

De bureaux van de kamer der afgevaardigden hebben thans al de leden gekozen, die de commissie van onderzoek voor het voorstel ter reductie van de renten moeten uitmaken; zij zijn de heeren *Muret de Bort*; *Schauenburg*, *Janvier*, *Beudin*, *Passy*, *Moreau* van de Seine, *Gouin*, *Laffitte*, *Mosnier de la Sinzeranne*.

— Op het bureau van het departement van oorlog heeft men thans den arbeid gereed gemaakt voor de bevordering die jaarlijks, ter gelegenheid van den 1sten Mei, in alle rangen van het leger plaats heeft. Onder de nieuwe luitenant-generaals noemt men den [illegible]

— Volgens een der [illegible] schijnt de nieuwe Spaansche gezant de geruchten die omtrent hem geloopen hebben, te willen logenstraffen, en zich bij lang zoo onbeduidend niet te toonen als hij gezegd werd te zijn. Hij zou niet ernst op de nakoming der artikelen van het viervoudig verbond niet alleen hebben aangedrongen, maar onder anderen ook, op daartoe bekomen last uit Madrid, aan het gouvernement inlichtingen hebben gevraagd, omtrent het karakter der vreemde personaadjen bij den *Carlos* geaccrediteerd, die hun officieel verblijf in zijn hoofdkwartier hadden en als gezant ten blijke van een en ander, onderscheidene in beslag genomene stukken den heer *Molé* onder de oogen gebragt hebben, die met de beantwoording der gedane vragen vrij verlegen was geweest.

— De *Gazette des Tribunaux* spreekt van belangrijke verklaringen in de zaak van *Hubert* door zekeren persoon gegeven, die tot heden in die zaak nog niet was betrokken geweest, maar wegens een gewoon misdrijf voor de correctionele regtbank in een der departementen te regt stond. De procureur-generaal had alsnu een vervolg van de instructie bevolen; het besluit van de kamer van inbeschuldigingstelling zou daardoor wederom een tijd vertraagd worden.

— Te Parijs zal eerstdaags een nieuw staats- en letterkundig dagblad verschijnen, onder den titel van: *le Reveil, Journal des départemens*.

— Men is op dit oogenblik weder niet zonder ongerustheid voor ernstige verwikkelingen in de handelsbetrekkingen met de Vereenigde Staten, even als bij den aanvang van het vorig jaar; men vreest zulks te meer, omdat de handel in 't algemeen sedert eenigen tijd wederom achteruit is gegaan.

— Volgens het dagblad *le Toulonnais* van den 25sten ll., zou het gouvernement met der daad besloten hebben, om tegen het einde dezer maand een drietal regimenten naar Afrika over te zenden. Gezegd blad meldt, dat de linieschepen *Jena* en *Algésiras*, het fregat *Armide* en een vijftal korvetten met al de beschikbare stoombooten in last gekregen hadden, om zich gereed te houden tot het aan boord nemen van 6 a 7000 man troepen, die tegen het einde van Maart zouden ingescheept worden. Een deel daarvan moest naar Bona gezonden worden, om mede te werken tot het welgelukken der expeditie tegen Stora, en het overschot naar Algiers 't zij voor de bezetting van Blida en Coleah, 't zij voor het [illegible]

De maarschalk *Valée* had eene reorganisatie in de dienst der civiele betrekkingen tot stand gebragt en het verdedigingstelsel op een beteren voet ingerigt. Thans zou hij de troepen aan 't werk stellen voor den aanleg van wegen onder anderen naar de beide genoemde steden Blida en Coleah.

— Uit Napels heeft men hier berigten tot den 13den Februarij, die van nieuwe onlusten spreken welke op het eiland Sicilie waren uitgebroken.

— Eene heden uit Bayonne bekend gemaakte telegraphische depeche bevestigt die van gisteren omtrent het gevecht van den brigadier *Flinter* met de bende van *Jara*, in de provincie Toledo. Zij luidt als volgt:

Bayonne, 27. Februarij.

„De vereenigde benden van *Jara*, *Peco* en anderen, ten getale van 2000 man en 800 paarden, zijn den 18den in den omtrek van Yebenes (provincie Toledo) door den brigadier *Flinter* bereikt, die eene volkomene overwinning op dezelve behaald heeft. 130 gesneuvelden, 200 gekwetsten, 1540 gevangenen, waaronder 40 officieren of chefs, eene groote hoeveelheid wapenen en al de bagage, is het resultaat van dit gelukkig gevecht."

Met dit berigt heeft men tevens ook de buitengewone Madridsche courant van den 21sten ll. ontvangen, waarin het rapport van den brigadier *Flinter* zelven voorkomt. Men merkt in dit rapport onder anderen op, dat de afdeeling van *Flinter*, die 600 man en 200 paarden sterk was en 2000 karlisten met 800 paarden te bestrijden had, *geenen enkelen gekwetste had bekomen*. Het vijandelijk vuur was levendig, maar kwalijk gerigt geweest; onder de gevangenen bevonden zich belangrijke personaadjen. De koningin regentes had, uit erkentenis voor zooveel dapperheid, bij zulk een wonderdadigen uitslag, den heldhaftigen *Flinter* met de [illegible] van St. Ferdinand begunstigd.

In andere brieven van *Flinter* zegt hij aan de gevangenen kwartier te hebben gegeven, met uitzondering van enkele, onder anderen van gedeserteerde soldaten der koninklijke garde.

— Ter beurze begon men zich heden met de maandelijksche vereffening bezig te houden, welke echter, aangezien de weinige zaken in den loop van Februarij gedaan, vrij gemakkelijk van de hand ging. De notering was heden (1 *Maart*): 5 p[illegible] 79,65; Nap. renten 99,75; Sp. Ardoin 19¼; Rom. [illegible]

Duitschland.

Frankfort, den 26sten Februarij.

Behalve de russisch-keizerlijke familie, wordt verzekerd, dat onder anderen ook de Koning van Hanover, benevens de [illegible] van Mecklenburg-Strelitz met zijn gezin de groote voorjaars-manoeuvres in den omtrek van Berlijn zouden komen bijwonen.

— Volgens berigten uit Hanover van 27 februarij, hadden de beide kamers der Stenden vergadering de beraadslagingen over het ontwerp van constitutie begonnen; bij hetzelve was nog een reglement van orde voor de Stenden-vergadering zelve gevoegd. Van wege de Eerste kamer, verzekerde men, zou de Tweede worden aangezocht tot het benoemen eener commissie om te overleggen *of* en *op welke wijze* aan het publiek datgene zoude worden medegedeeld, wat bij de bedoelde discussien en het verder door de Stenden verhandelde voor hetzelve van belang mogt zijn. — Door beide de kamers was eene commissie benoemd tot het opstellen van een antwoord op 's Konings aanspraak tot opening der zitting.

Het kieskollegie te Emden had met eene groote meerderheid besloten om geen gedeputeerde ter Stenden-vergadering te zenden, op grond dat dit ligchaam vergaderd was met ter zijde stelling van de bepalingen van het patent des jaars 1819. Te Hanover hebben de kiezers, na verscheiden malen bijeen te zijn gekomen, nog niet kunnen overgaan tot het benoemen van een afgevaardigde. — Naar verzekerd werd, zoude van wege de stad Gottingen eene deputatie naar Hanover worden gezonden, ten einde het terugroepen der drie verbannen hoogleeraars te bewerken.

— De twintig personen, die, als van hoog verraad beschuldigd, sedert geruimen tijd te Würtemberg gevangen zaten en onder welke de boekhandelaar *Frankh* zich bevond, zijn dezer dagen tot eene gevangenisstraf van eenige jaren veroordeeld.

— Uit Dresden meldt men de aankomst aldaar van den Hertog *van Lucca*; zijn bezoek hetwelk aan familie-aangelegenheden wordt toegeschreven, zou, naar men meende, tot in de maand julij voortduren.

— Door Z. M. den Keizer van Oostenrijk is tot buitengewoon gezant ter bijwoning van de aanstaande krooning van H. M. de Koningin van Engeland benoemd, de Prins *van Schwarzenberg*.

— Z. H. de Sultan heeft zijnen tegenwoordigen minister van buitenlandsche zaken, *Reschid*-bey, tot zijnen ambassadeur te Parijs en *Achmet Feti*-pacha, vroeger gezant te Weenen, tot zijnen ambassadeur te Londen benoemd. De eerste behoudt zijn ministerie, dat, gedurende zijne afwezigheid, door *Nouri*-effendi zal worden waargenomen.

Nederlanden.

Breda, den 3den Maart.

Het slot der gisteren afgebroken toelichtingen, van regeringswege aan de Staten-Generaal gegeven omtrent het op nieuw ingediend ontwerp van wijzigingen in het bestaande tarief, behelst voornamelijk nog het volgende:

Nopens de boter en kaas wordt door de regering gezegd, dat zij zich van de dringende noodzakelijkheid van eenige vermindering van de regten op den uitvoer niet overtuigd kan houden. Zij doet dienaangaande opmerken, dat het regt op den uitvoer van dit artikel van *f* 7.50 per 100 pond, volgens het plakkaat van 1725, thans bereids op *f* 1 is verminderd, waarop alhier bij uitvoer onder nationale of engelsche vlag, wederom eene korting wordt genoten, waardoor hetzelve tot 90 centen van de 100 pond is afgedaald.

Uit een staat van vergelijking der middelprijzen en van den in-, uit- en doorvoer van tarwe, rogge, gerst en haver, alsmede van den uitvoer der uit graan vervaardigde fabrikaten, in de jaren 1835 en 1837, blijkt, dat de middelprijzen hebben beloopen: *Tarwe* in 1835, *f* 5,12 het mud, in 1837, *f* 6,59 het mud; invoer in 1835, 10,540 lasten; in 1837, 10056 lasten; uitvoer, in 1835, 580 lasten; in 1837, 9037 lasten; *Rogge*, in 1835, *f* 4,25 het mud; in 1837, *f* 4,83 het mud; invoer, in 1835, 77,98 lasten; in 1837 1665 lasten, uitvoer; in 1835, 266 lasten; in 1837, 4818 lasten; *Gerst*, in 1835, *f* 3,57 het mud; in 1837 *f* 3,31 het mud; invoer, in 1835, 5053 lasten; in 1837, 5160; uitvoer in 1835, 69 lasten; in 1837, 4569 lasten; *Haver*, in 1835 *f* 2,59 het mud en in 1837, *f* 2,35 het mud; invoer in 1835, 325 lasten, in 1837 273 lasten; uitvoer in 1835, 805 lasten; in 1837, 7774 lasten. De doorvoer is onder den in- en uitvoer begrepen. Van *binnenlandsch gedistileerd* is in 1835 uitgevoerd 65360 vaten; in 1837, 73720 vaten; *Bier en Bierazijn* in 1835, 6400 vaten; in 1837, 8300; *Meel, brood en beschuit*, in 1835, 83000 ponden; in 1837, 862800 ponden; *gepelde of parelgerst*, in 1835, 432000 ponden; in 1837, 1,626,300 ponden *stijfsel*, in 1835, 10800 ponden en in 1837, 199500 ponden. Onder dezen uitvoer is geen doorvoer begrepen.

Uit een staat van uitgevoerden inlandschen *boter* en *kaas* gedurende vijf jaren, blijkt, dat er is uitgevoerd: *Boter*: in 1833, 5,660,000 ned. ponden; in 1834, 5,725,000; in 1835, 6,370,000 in 1836, 8615,000; in 1837, 9745,000 (onder de in dit laatste jaar uitgevoerde boter is alleen uit Vriesland voor 8,870,000 ned. ponden verzonden); *Kaas*, 1833, 11,365,000 ned. ponden, 1834, 12,500,000, 1835, 13,780,000; 1836, 16,840,000; 1837, 17,232,000.

— Eergisteren reeds hebben de afdeelingen van de tweede kamer zich met het onderzoek van het gewijzigde ontwerp bezig gehouden.

— Door Z. Exc. den heer gouverneur dezer provincie, is bepaald: dat van den eersten April aanstaande, tot den eersten Junij daaraanvolgende, de visscherij binnen deze provincie zal gesloten zijn, en het visschen, gedurende dien tijd, wordt verboden, met uitzondering nogtans van het visschen op *zalm, elft, paling, bot, haring, spiering, prik of gaunter*, en het vangen van *croonvisch*, waaronder verstaan wordt: *voorn, blij, houting, springers, meunen, winden* en *sneppen*, zullende gedurende den besloten vischtijd, in de binnen-rivieren en wateren geen ander vischtuig mogen gebruikt worden dan de *aalzak* of zoogenaamd *aalgeweer*, tusschen vaste palen in de rivier staande, de *aalskorf* en de *totebel* of het *kruisnet*, terwijl het vervoeren van den voor de sluiting gevangen visch, aan de visschers van beroep en aan vischverkoopers wordt toegestaan, tot den 23sten Maart aanstaande, en het verkoopen van denzelven tot den 31sten dier maand.

— Gisteren avond is er te Vaggelen, onder de naburige gemeente Oosterhout, brand ontstaan in eene bakkerij toebehoorende aan en bewoond door *N. van IJlesten*; binnen weinig tijds is dezelve geheel in de asch gelegd. Nadere bijzonderheden van dezen brand zijn ons nog niet bekend.

— De gisteren ontvangen officiele berigten omtrent den toestand der boven- en benedenrivieren luiden als volgt:

„Volgens ingekomen berigten, is het ijs op den Rijn in den loop van den 28sten Februarij van Bislich tot aan Lobith, en dus op het punt, waar die rivier het Nederlandsche grondgebied binnenstroomt, in beweging gekomen. Te Bislich dreef het in den morgen van den 28sten door. Te Rees zat hetzelve toen nog vast. Te Nederhetter dreef het in het Grieter-kanaal door. Te Emmerik was het in volle werking. De rivier was op dat [illegible] 's namiddags ten half 4 ure, in 9½ uren 1,62 el gewassen. Te Lobith is het ijs 's namiddags ten half vijf ure in beweging gekomen, en dreef 2 uren door. Aan het [illegible] het water den [illegible], des avonds ten half negen ure, tot [illegible] een aanwas van 2,24 el in de laatste zeven uren [illegible]. Een ijsdam had zich toen beneden den ouden Waalmond gezet [illegible] werkte met 1,20 el, en het ijs scheen boven den [illegible] aangedreven te zijn, waardoor de Spijksche dijk bedreigd werd.

„Sedert heeft men berigt ontvangen, dat den 28sten des avonds ten half zeven ure, eene doorbraak in den regter Rijndijk, even boven de Pruissische stad Rees, boven de Rondte [illegible] ingevallen, nadat die dijk gedurende den namiddag zwaar had overgeloopen, en geene opkistingen meer baatten. Het [illegible] gedeelte dier stad is daardoor onder water gezet. Volgens deskundigen moet deze doorbraak het overstroomen van [illegible] ambt Lijmers en van eene streek lands [illegible] van den IJssel tot Doesburg, ten gevolge hebben. Daar zou daardoor boven ons grondgebied van eene [illegible] massa water ontlast worden, ook met de Waal zou dit het geval zijn; doch de Nederrijn zou daarentegen deelen, omdat een gedeelte van het inundatie water tusschen den Eltenberg en den Spijkschen dijk, langs het riviertje de Wild, op den Nederrijn komen zou.

„In den nacht van den 28sten Februarij op den 1sten Maart, was er eene geringe verschuiving van het ijs in het Pannerdensche kanaal opgemerkt, die echter geene verdere gevolgen had gehad. De Waal te Hulhuizen was den 1sten Maart, in het laatste etmaal 54 duim gewassen; te Lent 40 duim. In het Pannerdensche kanaal [illegible] Maart, [illegible] ten negen ure [illegible] bij Lobith nog onbewegelijk vast zat, en aan het Beneden-Spijk was toen het water iets vallende. — De Nederrijn te Arnhem was den 1sten dezer, in het laatste etmaal 48 duim gewassen. De rivier zat daar nog vast, doch in het ijs kwamen veel gaten, zoodat men het in beweging komen daarvan nog in den loop van den dag verwachtte. De IJssel te Westervoort was op hetzelfde tijdstip in het laatste etmaal 66 duim gewassen. Daar en benedenwaarts op de rivier werd het ijs zeer zwak en met gaten. Bij Zutphen en bij Deventer waren den 28sten reeds opene vakken. Aan het Katerveer was het ijs den 1sten Maart des morgens tot de dikte

van 51½ duim afgenomen. De rivier was in het laatste etmaal 21 duim gewassen. Te Kampen was het ijs den 28sten nog tusschen de 33 en 43 duimen dik.

» Uit Schoonhoven wordt berigt, dat het ijs op de Lekdijk 1sten Maart veel zwakker was geworden, en niet anders, dan met de schietschouw gepasseerd werd. Ook te Vreeswijk zat het nog vast. De waterhoogte was op het eerste punt, 's morgens ten half tien ure, 2,43 el, en op het laatste punt 2,3[illegible] el onder het moodpeil; zijnde de rivier dus aldaar 15 en 11 duim gewassen.

» In de Merwe en in de killen zat het ijs den 1sten Maart 's namiddags nog vast. Te Gorinchem was het water in 24 uren 0,22 el gewassen.

» Onder dagteekening van den 1sten Maart wordt uit Grave, 's morgens ten acht ure, gemeld, dat toen de rivier in het laatste etmaal 94 duim gevallen was. Sedert den vorigen avond liep het vloedwater der Beersche Maas over den Elfschen weg. Te Ravestein, Megen, Oijen en Lith was reeds den 28sten beweging in het Maasje geweest. Van Heusden af en meer benedenwaarts zat hetzelve den 1sten nog vast."

— Uit Arnhem wordt omtrent de bovengemelde doorbraak nog van gisteren gemeld dat de dijk boven Rees op eene distantie van een half uur op drie plaatsen was doorgebroken. Het vloedwater was reeds tot Doesburgh doorgedrongen en stroomde hoog over den Ellekomschen overlaatsdijk.

— In de jongst hier te lande ontvangen Javasche Couranten leest men onder anderen een berigt van Batavia, den 20sten October gedagteekend, hetwelk van [illegible]: » Wij vernemen dat de [illegible] veel belangstelling inboezemende [illegible], in verscheidene residentien op Java, gunstige uitkomsten belooft, te oordeelen naar den goeden staat der jonge aanplantingen in eenige landschappen en die der kweekbeddingen in andere. Volgens mededeelingen, zijn de uitbreidingsproeven, zoo wel als de aanplantingen, die reeds eenige thee kunnen leveren, nu kortelings overal opgenomen door den inspecteur der theekultuur, *J. J. L. Jacobson*, aan wien, nadat hij in het vorige jaar, van de waarneming der meer beperkte betrekking van adsistent te Wanadjossa, ontheven en bevorderd was tot gelijkheid in rang met de inspecteurs der kultures, eene algemeene reis over Java, uitsluitend voor de theekultuur, werd opgedragen. De ijverige en verdienstelijke bemoeijingen van dien inspecteur hebben vroeger en ook nu overal tot regelingen geleid, die, zonder onvoorziene tegenspoeden, goede gevolgen kunnen doen verwachten, zoodat alle redenen bestaan om te mogen vertrouwen, dat [illegible] tijd voldaan zal worden aan den wensch [illegible] goede behandeling en verzorging, die door den handel in Nederland [illegible] wordt, blijkens een artikel nopens de thee, voorkomende in [illegible] Amsterdamsche Algemeen [illegible] van den 25sten Mei, [illegible] den wensch, dat reeds in het [illegible] jaar, bij [illegible] van de thans bekende vooruitzigten daartoe, eene meer belangrijke bezending van goede Java-thee, en wel zoo veel mogelijk van de onderscheiden gewilde sorteringen, aan de Nederlandsche markt zal worden gebragt, om alsdan jaarlijks geregeld, en steeds vermeerderend en verbeterend, te worden voortgezet; waartoe de vroegere bezendingen en vooral die van de thee, welke onder het dadelijk bestuur van den inspecteur is bereid, door derzelver gunstige beoordeeling in Nederland, eene genoegelijke ontvangst en goeden afzet hebben voorbereid."

De tijding dat de rijke menagerie van den heer *Cornelis van Aken*, vroeger toebehoord hebbende aan de heeren *Martin & Comp.*, en welke eene europesche vermaardheid verkregen heeft, ook binnen onze stad ten toon gesteld zou worden, had veler verlangen [illegible] gaande gemaakt. Die verwachting werd reeds na een eerste bezoek bij den heer *Martin* in geenen deele te leur gesteld, daar men niet wist waaraan zijne meeste bewondering te schenken, of aan den majestueusen leeuw *Nero*, of aan de prachtige Koburgsche leeuwen-familie, of aan die schoone tijgers, luipaarden en hyena's, zoo vreesselijk anders, maar die men thans zoo gerust onder de oogen kon komen, of aan die talloze schoone vreemde viervoetige diertjes en al dat bontkleurig uitheemsch gevogelte. — Het genoegen der talrijke bezoekers en beminnaars der natuurlijke historie in het onverzadbaar aanschouwen dier schatten gesmaakt, werd niet weinig verhoogd door de voorstellingen eergisteren en gisteren avond door den heer *Martin* gegeven, en die de verbazing en bewondering als om strijd opwekten; die vreesselijke dieren die men zoo pas welbewaard achter tralien gezien had, zag men thans door den heer *Martin* zoodanig behandelen, bewegen, dat men geheel vergat dat zij tijgers, leeuwen en hyena's waren, en geneigd was om te gelooven dat men huisdieren voor zich had. Het stoute, gevaarvolle spel met de hyena, het ontrukken aan hetzelve van zijn geliefdkoosd voedsel; de vertrouwelijkheid met de schoone leeuwin *Fannij*; de vriendschaps-bewijzen van den waarlijk koninklijken tijger *Atir*, als deze met zijnen kop den geliefden en gevreesden meester streelt, en alle zijne bevelen opvolgt; de voortreffelijke poses die de heer *Martin* met den *boa constrictor* aanneemt, — alle deze tooneelen laten bij de aanschouwers indrukken na, die niet ligt uitgewischt zullen worden, en waardoor men nog lange aan de uren bij den heer *Martin* doorgebragt, aangenaam herinnerd zal worden.

Met de meeste gerustheid kunnen wij aan een ieder die nog geen bezoek bij den heer *Martin* heeft afgelegd, den raad geven om den schat dien hij met zich voert, niet ongezien onze stad te doen verlaten.

In den loop der discussie op eergisteren door de belgische kamer van afgevaardigden nopens de jury-verordening gehouden, is door den minister van justitie op nieuw een amendement voorgesteld ter zake van verandering van de tegenwoordig bestaande bepaling van het aandeel in de grondlasten vereischt om als gezworene te worden gekozen. Volgens dit amendement, moest er een onderscheid worden daargesteld tusschen de hoofdplaatsen der gewesten en de overige steden; voor de provincien Antwerpen, Braband en Oost-Vlaanderen moest het aandeel voor gezworenen uit de hoofdplaatsen bedragen 250 franken en dat van de gezworenen uit de overige steden dier provincien 170 fr. In Henegouwen zouden, volgens hetzelve, Bergen en Doornik in dit opzigt moeten gelijk gesteld worden. [illegible] zou het aandeel voor de hoofdstad op 140 fr. en dat der overige steden van het gewest op 120 fr. worden gesteld. Terwijl in Luxemburg het bewuste aandeel, zonder onderscheiding van steden, 120 en in Limburg 110 franken zoude bedragen. Dit voorstel werd, even als nog een ander door den minister voorgesteld — strekkende om aan eenige erkende autoriteit, het zij aan de gedeputeerde staten der provincien, of aan eene andere, de zorg op te dragen om eene lijst van personen op te maken vatbaar voor de betrekking van gezworene, en uit welke lijst door het lot bij trekking zoude beslist worden, wie over deze of gene zaak zou regt spreken — naar de centrale afdeeling verzonden.

Voorts werd nog door den heer *Verhaegen* voorgesteld om het amendement hetwelk hij, in overeenstemming met de heeren *Angillis, de Puydt, Gendebien* en *Lecreps*, had aangeboden, tot het weren uit de jury, in zaken van pers- of staatkundige misdrijven, van amovibele ambtenaren en van hen die niet lezen konden, naar de centrale sectie te zenden, met eene geringe meerderheid verworpen.

— De heer *van de Weijer* is gisteren uit Brussel naar Londen teruggekeerd.

— Van Antwerpen schrijft men van gisteren dat de binnenschepen reeds weder op de Schelde voeren; de hollandsche loodsboot *Tonnenlegger* was eergisteren te Doel aangekomen, waardoor men veronderstelde dat de rivier tot aan Vlissingen zonder drijfijs zou zijn, en op morgen de scheepvaart naar zee weder geheel kon hervat worden. De londensche stoomboot *de stad Hamburg* werd Maandag dan ook reeds te Antwerpen verwacht.

— In de gas-fabrijk op de esplanade van het Antwerpsche kasteel is in Donderdag nacht brand ontstaan ter oorzake van eene opstopping welke door den dooi in een der gasbuizen had plaats gehad. Aan het beleid van den opzigter der werkzaamheden was het te danken geweest, dat dit ongeval geene treurige gevolgen had gehad.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (2 *Maart*) waren genoteerd: Belg. 5 pCt. 102⅞; O. Met. 106; Sp. Ard. 18⅝; Diff. 5%; Nap. r. 93¼; Sic. 90¾; Rem. L. 101; dito Cert. te Antw. 100¼; Brux. 75.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Italie. — In de op den 7den Januarij jl. in het pauselijk collegie der Propaganda, te *Rome* gehoudene zitting, werden in de volgende talen redevoeringen gehouden: in het latijn, hebreeuwsch, samaritaansch, arabisch, syrisch, chaldeeuwsch, grieksch (schrift- en volkstaal), armenisch (schrift- en volkstaal), perzisch, turksch, georgisch, tarrhanisch, mandaisch, chineesch, ethiopisch, koptisch, kurdisch, wallachisch, bulgaarsch, albaneesch, poolsch, celtisch, schotsch, ijslandsch, engelsch, hollandsch, duitsch, zwitsersch, illyrisch, fransch, italiaansch, portugeesch, spaansch,

kaldonisch, kalifornisch en in de taal der Australische Gambies-eilanden.

ENGELAND. — In de zitting der Maatschappij van Sterrekunde te *Londen* den 12den ll. gehouden, werd eene mededeeling gelezen van den heer DENT over het verschil van de lengte tusschen de observatoriums van *Greenwich* en *Parijs*. De heer DENT onlangs de fransche hoofdstad bezoekende, besloot van de gelegenheid voor de gezegde waarneming gebruik te maken, door middel van de overzending van chronometers, en vond daartoe bij de Directeuren in beide landen, de heeren AIRY en ARAGO, de welwillendste medewerking. Twaalf chronometers werden ten bedoelden einde uitgekozen, derzelver stand en afwijkingen door dagelijksche vergelijkingen met de klokken van het observatorium van *Greenwich* gedurende zeven dagen vóór derzelver verzending nagegaan, vervolgens gedurende veertien dagen nadat zij zich in het Parijsche observatorium bevonden, en gedurende zeven dagen na de terugkomst te *Greenwich*. Bij de verzending werden de chronometers in eene houten kist, met paardenhaar gevuld, gepakt. Zij werden met de diligence naar *Douver* verzonden, van daar in eene zeilboot naar *Boulogne* overgevoerd en vervolgens per diligence naar *Parijs*. Tusschen de laatste vergelijking te *Greenwich* en de eerste te *Parijs* had een tijdsverloop van twee en zeventig uren plaats. Veertien dagen later werden de chronometers per diligence wederom naar *Boulogne* verzonden en van daar met een stoomvaartuig naar *Greenwich* overgevoerd. Bij de terugreis verliepen er slechts negen en veertig uren tusschen de laatste waarneming te *Parijs* en de eerste te *Greenwich*. Het dient opgemerkt te worden, dat bij het vervoer, over de bestraatte wegen in beide landen, de chronometers aan eene vrij hevige schokking waren blootgesteld. De voornaamste moeijelijkheid bij de proefneming was de bepaling van den stand der chronometers gedurende het vervoer van de eene plaats naar de andere. De heer DENT ging bij de berekening op twee verschillende wijzen te werk. Bij de eerste wijze bevond hij het verschil te zijn 9 m. 21 sec. 14; en bij de tweede 9 m. 21 sec. 28. Door den heer DENT werden voorts de officiële afwijkingen en standen, op de beide observatoriums aangewezen, in eenen tabellarischen vorm gerangschikt.

FRANKRIJK. — Het lijk van den beroemden geleerde, SILVESTRE DE SACY, is den 25sten Februarij op het kerkhof van *Père La-chaise* te *Parijs* plegtiglijk ter aarde besteld. Een overgroot aantal geleerden en aanzienlijken heeft den lijkstoet gevolgd, en verscheidene hunner hebben bij zijn graf korte lijkredenen uitgesproken, onder anderen de heer JAMARD, uit naam van het Instituut; de heer HASE namens het bestuur der koninklijke bibliotheek; de heer BURNOUF, *fils*, namens het *College de France*, en de heer AMEDEE JAUBERT, uit naam van de school voor de Oostersche talen. Onmiddellijk na het voltrekken der lijkplegtigheid, heeft de Akademie der opschriften en fraaije Letteren zich vereenigd en een besluit genomen, om ter nagedachtenis van den hooggeschatten overledene, een gedenkpenning te doen slaan, waarvan door den heer JAMARD, namens de Akademie, aan den zoon des heeren DE SACY, den heer UNIVERSADE DE SACY, berigt gedaan werd bij eenen brief, waarin de Akademie hare smart uitdrukt wegens het gevoelige verlies, het zwaarste dat haar kon treffen, daar de naam des overledenen sedert vijftig jaren meer dan eenig ander tot den roem des genootschaps had bijgedragen. Het *Journal des Débats* zegt ter gelegenheid van den dood des heeren DE SACY, onder anderen, het volgende: „Sedert den dood van CUVIER, had de geleerde wereld zulk een groot verlies niet geleden. Het is waar, DE SACY had eene lange loopbaan afgelegd; hij naderde zijn tachtigste jaar; maar men vergat zijnen ouderdom, omdat hij al zijne pligten met eenen ijver waarnam, die zelfs in een jongeling voorbeeldig zou mogen heeten. Hij was hoogleeraar aan het *College de France* en aan de school voor de Oostersche talen, vaste secretaris van de Akademie voor de opschriften en fraaije letteren, bewaarder der Oostersche manuscripten van 's Konings boekerij, inspecteur voor het Oostersche gedeelte der Koninklijke drukkerij en pair van *Frankrijk*. Hij vond tijd, om al die betrekkingen waardiglijk te vervullen, en hem schoten nog uren genoeg over om treurig en heimelijk in den schoot van zijn gezin en onder zijne vrienden te zijn. Zijn geest was vrijer, dan die van lieden die niets te doen hebben. Niemand was op zijnen dood voorbereid, behalve hij zelf. Ook om zich tot het sterven voor te bereiden had hij tijd weten te vinden. Alles daaromtrent was door hem geregeld met eene naauwkeurigheid en orde, die ten bewijze strekte, dat hij deze taak met evenveel oplettendheid en kalmte vervuld had, als al wat hem verder werd opgelegd. Wij spreken hier alleen van hetgeen men het schikken zijner zaken noemt; want wat zijne onsterfelijke ziel betreft, allen, die de bewonderenswaardige, alle uiterlijke vertooning vermijdende godsvrucht van den heer DE SACY gekend hebben, weten, dat hij te allen tijde bereid was, om voor God te verschijnen.... De dood van den heer DE SACY zal in geheel *Europa*, en zelfs in *Azië*, welks talen hij zoo grondig kende, diepe smart opwekken. Wij hebben leden van de kamer der Pairs, die vroeger slechts DE SACY als geleerde hadden hooren noemen, openlijk hunne verwondering hooren betuigen, dat hij ook over staatszaken zulk een juist, helder oordeel bezat. Weinige mannen hebben ons vaderland meer tot eer gestrekt, en toch heeft DE SACY zijn leven lang geenen anderen roem nagejaagd, dan dien van zijnen pligt te doen."

NEDERLANDEN. — In de nabijheid van het stadsbosch tusschen *Zwol* en *Hasselt* is in de vorige week uit de lucht gevallen en voor half dood opgenomen een twee voeten lange en schoon geteekende vogel, die dadelijk bleek te behooren tot het geslacht der reigers, en gehouden wordt voor de nachtreiger of nachtraaf (*Ardea nycticorax*). Het dier heeft een platten kop, tot in den nek glinsterend zwartgroen en graauw van kleur; verder is de hals roodachtig graauw; voorhals, borst en buik zijn witgeel, de achterrug is asch graauw, de vlengels zijn zwartgraauw met eene witten rand; de staart is kort; aan het hoofd heeft deze reiger een bos veeren, langs den geheelen voorhals golft een prachtige mantel. Deze fraaije vogel wordt gewoonlijk in de zuidelijke streken van *Europa*, in *China* en *Noord-Amerika* gevonden. In ons vaderland komt hij weinig voor, en schijnt dus door verdwaling in deze streken te zijn gekomen.

UITDEELING VAN SOEP, BROOD EN TURF,
in het Vrouwtjeshuis in de Molenstraat
op aanstaanden ZONDAG den 4den en MAANDAG den 5den Maart, telkens des morgens van elf tot twaalf ure; zijnde dit de *tweede* en *derde of laatste* Uitdeeling der Nieuwe Inteekening.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (*2 Maart*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld. 2½ pCt. 55¾; dito 5 pCt. 101¼; Kanb. 25⅛ 1/16; Amort. Synd. 4½ pCt. 98¼; Ard. pCt. 1/16; Handelm. 179¾, 180⅛; O. I. 5 pCt. 99¾; Ardoin 18 3/8 18½; Met. 5 pCt. 102⅝; Col. 20⅛ 1/16; Braz. 75¾ ½.

*** Heden verloste allervoorspoedigst van een welgeschapen *MEISJE*, de geliefde Huisvrouw van
's Bosch, H. PALIER.
28. Februarij 1838.

*** Heden morgen ten 2 ure overleed onze waarde en teedergeliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw TEUNA PIETERSE VAN MOURICK, laatst Wed. den Heer BASTIAAN PIETERSE LUCAS, in den Ouderdom van 75 Jaren en 4 maanden.
Breda, 28 *Februarij* 1838. C. VAN TOOREN, Pz.
Uit aller naam.

*** Burgemeester en Wethouders der Stad *Bergen-op-Zoom*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat, op bekomene autorisatie van Zijne Excellentie den Heere Luitenant-Generaal Opperbevelhebber dezer Vesting, de gewone VOORJAARSMARKT of KERMIS binnen dezelve Stad, aanvang nemende den 7. en eindigende den 12. Mei dezes jaars, zal gehouden worden, en dat, te dier gelegenheid alle Hazardspelen, zoogenaamde Hoeckooptrekkers, Bedelaars, enz., van dezelve zullen worden geweerd, en de bestaande Politie-Reglementen op zoodanige personen, ten uitvoer worden toegepast. Kramende men zich, voor de standplaatsen, met vrachtvrije Brieven, adresseren, aan den Heere Marktmeester LANGGUTH.

BERGEN-OP-ZOOM, 1. Maart 1838.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. D. DE ROOCK,
Ter ordonnancie van dezelven,
J. ALDER, *Secretaris*.

Er wordt, terstond te aanvaarden, te Huur aangeboden een aangenaam BUITEN-VERBLIJF, aan *het Huis ten Bosch* annex, doch met geheel afgezonderden Ingang en afsluiting, vrijen TUIN met goede Vruchtboomen, Perzikenheining en Moeshoven; de Woning bevat twee ruime Zitkamers, daarenboven vier goede Slaapvertrekken, benevens Boden-Kamers, Keuken, Provisie-Kamer, Kelder, Stalling voor drie Paarden en Koetshuis. Men kan nog daarbij verkrijgen ... zende eenig Bouwland, Wei- of Hooiland ... Te bevragen bij de Eigenaar F. TWISS, te *Breda*.

Te HUUR Terstond:

Eenen met Heiningen omzet en geheel Besloten TUIN, met uitmuntende Vruchtboomen en Druivewijngaarden beplant, binnen de Stad gelegen, ook bijzonder geschikt om vroege Moeszerij te teelen. Te bevragen bij de Drukkers dezer Courant.

*** Door VAN GULICK en HERMANS, Boekdrukkers en Boekverkoopers te *Breda*, is op den 2... Februarij 1838, aan het Gemeentebestuur hunner Woonplaats ter Vertaling in het Nederduitsch vertoond:
Anleitung zu den zweckmässigsten Gymnastischen Uebungen der Jugend, von J. SEGERS, ordentl. Lehrer der Fechtkunst und gymnastischen Uebungen an der Rhein. Friedrich-Wilhelms-Universität zu *Bonn*, Inhaber der Königl. Preus. goldenen, Verdienst-Medaille für Gelehrten und Künstler, und der Königl. Niederländischen Goldenen Ehrenmedaille. Mit 66 erläuternden Figuren.
Bonn, 1838.

Te Breda bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.